

PROJECTE EDUCATIU: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

INFORMACIÓ PRÀCTICA DEL PARC SAMÀ

DIRECCIÓ

Carretera de Vinyols s/n

43850 Cambrils

Tarragona

HORARIS

Fins a l'11 de juny

De dilluns a diumenge de 10:00 a 19:00

Del 12 de juny al 30 d'agost

De dilluns a diumenge de 10:00 a 20:00

De l'1 de setembre al 31 de desembre

De dilluns a diumenge de 10:00 a 17:00

TELÈFON D'INFORMACIÓ

0034 977 82 65 14

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

PER QUÈ AQUESTA ACTIVITAT?

Al Parc Samà conflueixen una gran quantitat d'elements que el converteixen en un magnífic recurs per a l'aprenentatge: història, art, flora o fauna són alguns dels recursos que tant alumnes com professors podran aprofitar en aquesta activitat.

L'activitat està recomanada per a alumnes de primària, entre 6 i 12 anys.

QUINS SÓN ELS OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT?

- Fomentar l'aprenentatge autònom.
- Potenciar el treball cooperatiu.
- Enriquir les relacions socials.
- Afavorir situacions de diàleg i intercanvi d'opinions.
- Promoure l'interès pel patrimoni artístic.
- Conèixer diferents personatges, anècdotes i fets històrics relacionats amb les diferents àrees obligatòries del coneixement.
- Fomentar la capacitat d'atenció i de l'interès en els detalls mitjançant la investigació i l'observació.
- Potenciar el desenvolupament cognitiu a través de l'aplicació del mètode científic.

QUANT DURA?

La durada de l'activitat didàctica serà d'aproximadament 120 minuts. S'ha de tenir en compte el temps d'organització del grup

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

QUIN MATERIAL ÉS NECESSARI?

Per a la realització de l'activitat és imprescindible la impressió prèvia d'un exemplar del quadern de l'alumne per a cadascun dels participants. A més d'això, els participants només necessitaran quelcom amb què poder escriure.

Els alumnes també han de comptar amb un rellotge per mesurar quant triguen a realitzar cada etapa de l'activitat i poder arribar als punts de control a temps.

QUIN ÉS EL NOMBRE IDEAL DE PARTICIPANTS?

En tractar-se d'una activitat en què els alumnes treballaran de manera lliure, es pot realitzar amb diversos grups simultàniament. El nombre d'alumnes per cada professor o educador no ha de superar els 25-30 perquè l'activitat no perdi agilitat.

Es recomana que els alumnes treballin en grups de 4-5 perquè l'activitat sigui més àgil.

COM S'ORGANITZA L'ACTIVITAT?

El punt d'inici de l'activitat serà el cartell de benvinguda que es troba a la porta del parc. En aquest punt es donaran als alumnes els quaderns d'activitat i s'explicaran les normes bàsiques de comportament al recinte, així com la manera en què han de realitzar l'activitat.

Per raó que es tracta d'un itinerari didàctic en què els participants resoldran diferents proves al llarg del seu passeig pel parc, es considera que aquesta activitat ha de començar quan els participants s'endinsin en ell.

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

COM DESENVOLUPAR L'ACTIVITAT?

Aquesta activitat consisteix en un itinerari didàctic pel parc a través del qual es convida als escolars a descobrir els seus secrets i els de la seva història i a sorprendre's i a emocionar-se amb els diferents recursos que el componen. Es tracta d'un joc de pistes i proves en què els alumnes resoldran proves mentals i recorreran així el parc de manera autònoma.

Com a introducció, s'explicarà als alumnes que aquest parc és un espai creat amb les aportacions, les vivències i els somnis de grans viatgers, expedicionaris que van decidir emprendre viatges o negocis molt lluny d'aquí i que van tornar per portar tot allò que van descobrir. Ara els alumnes tenen l'oportunitat de convertir-se en aquells grans viatgers i recórrer aquest parc en el qual s'uneixen diferents terres i cultures.

Per a la resolució de les activitats que es proposen, els alumnes només hauran d'observar i llegir els diferents cartells informatius que es distribueixen al llarg del recorregut pel jardí.

Els responsables de dirigir l'activitat hauran de desplaçar-se pel parc amb l'objectiu de donar suport als alumnes o resoldre els dubtes que sorgeixin al llarg del seu desenvolupament. Les zones d'activitat s'assenyalen al pla.

En principi, la realització de l'activitat pot ser autònoma, però en determinades ocasions els alumnes poden requerir l'ajuda del professor.

Es considera interessant fer una posada en comú en finalitzar l'activitat, en el mateix parc o una vegada a l'aula.

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

SOLUCIONS DEL QUADERN DE L'ALUMNE

COMENÇA EL VIATGE- BENVINGUTS A UN MÓN PLE DE MÀGIA

Solucions:	A	E	D	S	F	W	P	Z	G	E
	C	H	F	R	A	N	Ç	A	X	O
	T	U	O	J	S	I	V	A	I	N
	N	Y	B	R	K	Q	M	K	Q	X
	S	K	B	A	A	O	H	W	L	I
Anglaterra	T	D	B	L	C	F	J	C	Y	N
França	A	N	G	L	A	T	E	R	R	A
Cuba	C	U	T	X	L	M	Z	Q	P	G
Xina	H	G	P	J	N	F	I	V	C	N
	O	R	I	N	O	D	O	T	I	O

Pàgina 4 (quadern de l'alumne)

PRIMERA ETAPA - ELS MARQUESOS DEL MARIANAO

Solucions: Alfons XII, Victòria Eugènia, mosca, Salvador Samà i Coll, ametllers, presseguers

Pàgina 5 (quadern de l'alumne)

SEGONA ETAPA - EL JARDÍ I ELS SEUS CREADORS

Solucions: Romanticismo/ Piragüismo/ Caduca/ Amapola/ Fuentes/ Azul, verde y ocre

Solució final: Antoni Gaudí ayudó al maestro Fontseré en la creación de este espacio

Pàgines 6 - 7 (quadern de l'alumne)

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

SOLUCIONS DEL QUADERN DE L'ALUMNE

TERCERA ETAPA - EL GRAN ARQUITECTE

Solucions : Salvador Dalí és qui diu la veritat.

Pàgines 8 – 9 (quadern de l'alumne)

QUARTA ETAPA - LA FAUNA DEL PARC

Solucions:

						5.			
						E		8.	
2.					6.	1.	X	4.	B
P					M	M	T	C	A
H	3.			7.	G	U	E	I	A
O	E			U	N	D	N	L	C
E	X	P	9.	E	D	I	C	I	O
B	Ó	E	R	O	C	I	Z	S	10.
E	T	C	R			I	Ó	A	B
	I	E	A				N		L
	C	S							E
	O								Z
	S								A

Solució final:

Expedición

Pàgines 10 – 11 (quadern de l'alumne)

CINQUENA ETAPA - LES EXPEDICIONS CIENTÍFIQUES

Solucions: Quinta, Cacao, Loro, Canela

Pàgina 12 (quadern de l'alumne)

L'ACTIVITAT ESCOLAR: EXPEDICIÓ AL PARC SAMÀ

SOLUCIONS DEL QUADERN DE L'ALUMNE

SISENA ETAPA – AUS EXÒTIQUES

Solucions:

Nombre científic de los loros	P	S	I	T	Á	C	I	D	O	S
Una de las causas que hacen que los loros estén en peligro de extinción	C	A	Z	A						
Alimento que toman los polluelos de papagayo durante los primeros días de vida			L	E	C	H	E			
Lugar en el que viven estas aves				A	R	B	O	L	E	S
Nombre de algunos de los loros que podemos ver aquí		G	U	A	C	A	M	A	Y	O
Parte de su cuerpo que los loros utilizan como tercera pata					P	I	C	O		
Color de la mancha de la cabeza del loro cuyo cuerpo entero es verde						R	O	J	O	

Solució final: Palacio

Pàgina 13 (quadern de l' alumne)

ÚLTIMA ETAPA – PALAU I DECORACIÓ

Solucions: (1) Barroc, rococó, medieval; (2) Lleó; (3) Agró, drac;
(4) Venus, Afrodita; (5) Arió

Pàgines 14 - 15 (quadern de l' alumne)

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

Un paraíso en la Tierra

Es el parque de esta Quinta

Edén robado a los cielos

Que soñó la fantasía

Francesc Gras y Elías

LA FAMÍLIA SAMÀ

La família Samà va salpar a Amèrica, on van fer una fortuna com a monopolistes d'avituellaments, armadors, comerciants de sucre i de bestiar. Fins que van tornar a Catalunya després del "Desastre del 98".

Savador Samà i Martí, primer Marquès del Marianao, va tenir diferents càrrecs: Regidor de l'Havana, Senador del Regne i Coronel d'infanteria a Cuba i va rebre el títol de Marquès, creat el 1860 per la Reina Isabel II.

Va morir a l'Havana el 1866, solter i sense descendència, de manera que el va succeir el seu besnebot **Salvador Samà i Torrents** quan només tenia 5 anys. Quan es va fer adult es va convertir en el promotor de la construcció del Parc Samà.

Salvador Samà i Torrents, membre del Partit Lliberal i Diputat a les Corts per Vilanova i Gadesa, va ser alcalde de Barcelona entre 1905 i 1906 i, de nou, entre 1910 i 1911. Era també propietari dels terrenys del futur Parc Güell, que va vendre a Eusebi Güell el 1899.

L'actual possessors del títol del Marquesat és el senyor Alfons de Fontcuberta i Samà. A ell es deu la reestructuració de la finca: va plantar nous arbres com ametllers i presseguers, els fruits dels quals es comercialitzaven a l'engròs. Va posar reg per degoteig a tota la finca i per tot això va rebre el premi Deu de l'Institut Agrícola de Catalunya com a finca model.

L'actual marquès va comprendre que el parc s'havia convertit en un centre de referència per a turistes i, després d'un viatge a Califòrnia, va copiar el model de visites a llocs amb atractiu cultural i d'oci, començant així les visites turístiques. En aquest sentit, podria afirmar-se que el Parc Samà va ser el primer parc d'oci d'Espanya.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

EL PARC SAMÀ

El 1881, Salvador Samà encarrega a l'arquitecte **Josep Fontserè i Mestres** una residència d'estiu amb un jardí que evocui l'illa de Cuba en què van viure els seus avis.

Aquest parc ha estat testimoni d'esdeveniments històrics importants com la Guerra Civil, època en què es va convertir en un Centre d'Instrucció Militar pel que van passar milers de soldats. El 1938, el parc va acollir els soldats de la "Quinta del Biberón" que, després de rebre instrucció militar al llarg d'uns tres dies, eren enviats a la línia de l'Ebre o a la del Segre.

El 1992 es va declarar aquest parc com a Bé d'Interès Cultural en la categoria de Jardí Històric.

JOSEP FONTSERÈ I EL JARDÍ

Josep Fontserè, arquitecte modernista constructor del Parc de la Ciutadella, els Jardins de Torre Melina i altres espais emblemàtics de la ciutat de Barcelona com la Casa del Marquès de Santa Isabel, al Passeig de Sant Joan o la d'Ignasi Girona, va fer d'una terra plana i de secà un parc presidit per un gran llac amb illes, muntanya, mirador, coves...

Va complir així amb la màxima del **modernisme** de fer de la natura la musa de la seva obra i va aconseguir fer realitat, d'una manera excepcional, la sol·licitud de Salvador Samà de **recrear la Cuba dels seus avis a Cambrils**.

GAUDÍ I EL PARC SAMÀ

Per pagar-se la carrera, Gaudí va treballar com a delineant per a diversos arquitectes i constructors, entre ells per al mestre Josep Fontserè entre els anys 1875 i 1882.

Va col·laborar amb ell en les obres del nou Parc de la Ciutadella de Barcelona, on va realitzar aportacions pròpies, com els templets per pujar a la Terrassa de la cascada monumental i la decoració dels murs de l'aquari i la gruta.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

Quan el Marquès va encarregar la construcció del Parc Samà, Gaudí encara treballava com a delineant per al mestre, de manera que és més que probable que intervingués en el disseny i construcció d'aquest espai màgic.

Moltes són les similituds que guarda aquest parc amb altres en què està documentada l'actuació de Gaudí, de manera que es pot concloure que el mestre també va deixar plasmades les seves grandioses idees en aquest espai, en elements com la gruta de la cascada, amb els seus aquaris, o la muntanya de la torre. Grutes, passarel·les i bancs que evocuen roques, caragols de mar i branques curiosament pensades per ser vistes com si es tractés d'un paisatge.

Destaquen també alguns elements arquitectònics, com les baranes o els bancs, que evocuen roques o branques pensades per ser confoses amb la resta d'elements naturals del jardí i que recorden molt a altres que l'arquitecte va construir en projectes posteriors, com el Jardí Artigas o el Parc Güell.

ELEMENTS DESTACATS DEL JARDÍ

LA FAISANERA

El Marquès era col·leccionista d'aus ornamentals, entre elles faisans, als que està dedicada una instal·lació específica del parc.

GERROS I TESTOS

Els **testos**, gerros i jardineres són algunes de les peces decoratives que completen la bellesa del jardí del Parc Samà. La majoria dels testos són de ferro, decorats amb motius geomètrics.

Els **gerros** són de fang cuit i estan decorats segons els canons del modernisme, amb motius vegetals i animals. Destaca un gerro ceràmic del s.XIX procedent de Vichy i situat a la part del darrere del palau

EL LLAC, EL CANAL I LA CASCADA

El **llac**, juntament amb el canal i la cascada, són elements vertebradors del parc i, amb la casa-palau, el més destacat del conjunt històric.

A l'illa central del llac es troba una muntanya construïda amb grans rocalles que formen una gruta com a embarcador. Les grutes tenen un significat simbòlic als jardins: Evocuen mons secrets i màgics i són el lloc de les grans iniciacions, on dedicar-se a cerimònies rituals i misterioses.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

El **canal** proveeix el llac de l'aigua provinent d'una mina subterrània de 5 km de longitud construïda especialment per a aquest fi.

El canal neix a la **cascada de la gruta**, que es troba al costat del mur perimetral de parc i l'interior del qual és un clar exemple de la tècnica constructiva d'Antoni Gaudí.

La seva visió recorda als arcs catenaris de la cripta Güell i a la seva gamma cromàtica, perfectament integrat a la natura, als jardins de Can Artigas.

LA GRUTA DEL TAXODIUM

Es troba just al costat d'un dels ponts que permeten la circulació pel jardí posterior.

Aquest és l'únic pont de tot el parc que en el seu temps va comptar amb un sistema hidràulic intern que permetia "jocs d'aigua". El pont és l'element arquitectònic més important relacionat amb l'aigua.

EL MIRADOR DEL BOSC

Des del mirador es pot veure el bosc i el paisatge exterior al recinte.

LA MONERIA

És l'edifici més important que encara es conserva de l'antic zoològic. Està construït en pedra calcària, dissimulant els elements de subjecció amb sulfat de ferro, a l'estil de les cascades vuitcentistes.

TORRE MIRADOR

També anomenada Torre Angulo, està construïda sobre un cingle o muntanya de maçoneria que arriba als 24 metres d'altitud.

La torre evoca l'edat mitjana, amb una planta rodona, secció en forma de tronc i merlets a la part superior.

La muntanya està buida per dins i forma una cúpula. En ella s'intueixen les aportacions d'Antoni Gaudí, que donava especial importància al dinamisme als espais interiors.

La muntanya suposa una ruptura amb el jardí pla, donant-li moviment i permetent gaudir de la vista general des del seu mirador. Però, a més a més, dins del jardí romàntic, la muntanya es considera com la Gran Mare, origen de totes les coses i emblema de la presència de Déu per la seva proximitat al cel, quelcom molt característic de Gaudí.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

PAVELLÓ DELS LLOROS

El pavelló dels lloros és una construcció de fusta, amb un terrat a dues aigües de teules de ceràmica de colors alterns blanc i blau.

S'accedeix al pavelló per dos trams d'escales adossades als laterals. Les baranes de les escales, en sintonia amb les de la resta del parc, imiten troncs d'arbres.

ESCULTURA D'HÈRACLES

Està situada a la part inferior del Pavelló dels lloros. Aquesta escultura és una reproducció de **l'Hèrcules Farnese** (Ercole Farnese), obra realitzada en bronze per Lísip al segle IV a.C., que es va trobar el 1546 a les Termes de Caracal·la, a Roma: va passar a formar part de la col·lecció d'Alexandre Farnese.

Fill de Zeus i la reina mortal Alcmena, Hèrcules va haver de superar dotze proves, entre les quals estava la caça del lleó de Nemea. Aquesta escultura representa la fi de les proves i l'heroi descansa recolzant-se en el seu bastó, sobre el qual es troba la pell del lleó.

L'escultura ha perdut part dels dits d'ambdues mans, de manera que no s'aprecien les pomes d'or del jardí de les Hespèrides que li van assegurar vida eterna.

FONT DE LES PETXINES

Està realitzada amb **petxines naturals i caragols de mar portats des de Cuba** i està coronada per un sortidor que aporta humitat a la molsa que revesteix tota la font.

Les petxines de vieira, conegudes com a veneras, simbolitzen el naixement d'Afrodita, que va sorgir nua de l'escuma del mar i, impulsada pels vents, va arribar a la costa en una petxina de vieira fins a arribar a Pafos, Xipre, on la deessa havia estat adorada des de l'època dels egipcis com Ishtar i Astarté.

ESCULTURA DE DEMÈTER

Demèter és la deessa grega de l'agricultura, associada a la mitologia romana amb Ceres. Filla de Cronos i Rea, la deessa va intentar escapar de Posidó prenent la forma d'una euga, però el seu germà es va transformar en cavall i la va fer així mare de l'èquid Arió, el qual apareix en l'escultura protegit per la mà de la seva mare.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

CASA – PALAU

El palau és un edifici d'uns 1.100 metres quadrats amb detalls del barroc, el rococó o l'època medieval. La construcció és molt noble, amb abundància de pedra picada.

La façana principal dóna al gran rebedor que comunica directament al pati interior i al seu estanc. La façana posterior es perllonga en dues ales simètriques que tenen una altura superior. Aquesta façana té una escalinata de marbre blanc que comunica directament amb la planta principal amb jardins.

Els actuals marquesos utilitzen encara aquesta casa-palau com a residència de descans.

LA FAUNA DEL PARC

Les col·leccions d'animals tenen una tradició antiga. En els seus orígens, eren el privilegi de nobles i reis, que les consideraven com a tresors i símbols de poder.

Amb l'auge de les expedicions científiques comencen a proliferar les col·leccions privades entre els nobles i els zoològics per tot el món. D'aquella època encara es conserven algunes relíquies com el Schönbrunn de Viena, construït per la Casa Reial dels Habsburg el 1752.

A l'actualitat, la missió d'aquests zoològics ha passat de ser merament de gaudi per als visitants a convertir-se en espais per a l'estudi científic dels animals i la protecció d'espècies en perill d'extinció.

Salvador Samà i Torrents era un gran amant de la natura i, seguint la tradició dels intel·lectuals de l'època, un incansable col·leccionista d'animals que arribaven des de diferents llocs del món a recalar al Parc Samà.

A l'actualitat es conserven nombrosos vestigis d'aquella època, en què al jardí podien observar-se tota classe d'animals exòtics.

La moneria va ser l'edifici en què vivien els petits micos del "nou món". La fossa era el recinte destinat a l'ós. El pavelló dels lloros segurament va allotjar espècies autòctones de la Cuba dels seus ancestres. I en el recinte destinat als cocodrils feia la impressió que aquests grans rèptils es trobaven en llibertat.

La col·lecció del Marquès va arribar a comptar amb llops, marabús, orenetes, flames del Perú i fins i tot una pantera.

UNA APROXIMACIÓ AL PARC

El zoològic va desaparèixer durant la Guerra Civil: únicament van quedar els edificis que es destinaven al seu ús.

A l'actualitat el parc compta amb nombroses espècies de fauna. La faisanera dóna alberg a alguns exemplars de faisà comú (*Phasianus colchicus*) i faisà daurat (*Chrysolophus pictus*).

El parc dóna alberg a espècies d'anàtids com l'ànec reial i l'ànec petit mignon, que campen a plaer pel parc i per als quals hi ha destinats dormidors que s'utilitzen com a resguard i en els que es troben les menjadores. Als ànecs els acompanyen paons reials, que també poden veure's al parc.

Al pavelló dels lloros existeixen actualment un total de sis parelles d'aquestes espècies exòtiques de diferents espècies: *Psittacara wagleri*, *Pyrrhura perlata*, *Pyrrhura molinae hypoxantha*, *Ara ararauna*, *Amazona albifrons* i *Aratinga gandaya*.

LA FLORA DEL PARC

El parc Samà té una flora diversa que va des de les flors i els prats ornamentals fins als grans arbres monumentals i les palmeres i margallons que, de nou, recreen la Cuba colonial. Entre totes aquestes espècies destaquen alguns exemplars que paga la pena observar.

El principal exemplar és el **Xiprer calb o Xiprer dels pantans** (*Taxodium distichum*) que es troba al llac. Es tracta d'un bell exemplar de gran mida i un dels pocs que poden veure's a Espanya. A la zona del llac poden observar-se també uns magnífics exemplars de **cedres** (*Cedrus atlántica*), **pins** (*Pinus halepensis* i *Pinus pinera*) i **xiprers** (*Cupressus sempervirens*), a més de **palmàcies**.

El passeig principal d'entrada al jardí està bordejat per dues fileres de **plàtans d'ombra** (*Platanus orientalis*), de gran altura on, a ambdós costats, hi ha plantacions de **mandariners** (*Citrus reticulata*), disposats en quadre.

Davant de la casa i al voltant de la seva plaça existeixen arbres centenaris, com el **til·ler** (*Tilia cordata*) i diversos **castanyers d'índies** (*Aesculus hippocastanum*), al voltant de la font de les petxines, on floten **nenúfars** (*Nymphaea alba*).

PROPOSTA D'ACTIVITATS PRÈVIES I POSTERIORIS

LA CUBA COLONIAL

La història de les famílies indíanes és una part important de la nostra història i molt interessant d'investigar.

Proposar als alumnes un treball d'investigació en què tractin de recrear la vida d'aquella època a l'altre costat del mar escrivint contes curts.

ELS TERRITORIS DE L'IMPERI

Espanya no ha estat sempre geogràficament el que és avui. Els territoris de l'imperi van ser grans i abastaven quatre continents. A aquelles terres van ser a les que van emigrar emprenedors com la família Samà.

Sobre un mapamundi polític marcar el territori espanyol a l'època de major expansió i en l'actualitat.

EL MARQUESAT

Els Marquesos de Samà han estat participants de la història d'Espanya des d'una posició privilegiada i van intervenir en ella en primera persona.

Realitzar una línia cronològica dels fets en què van estar implicats. Pot fer-se tenint en compte els fets històrics en què van estar implicats i els personatges amb els quals van compartir temps i vivències.

LES EXPEDICIONS CIENTÍFIQUES

Molts van ser els espanyols que van partir en expedicions per investigar la flora i la fauna del nou món. D'aquests viatges portaven dibuixos, llavors i herbaris.

En grup, escolliu diverses plantes i entre tota la classe elaboreu un herbari i les fitxes botàniques com l'estructura i el tipus de dibuixos que s'utilitzaven al segle XIX.

PROPOSTA D'ACTIVITATS PRÈVIES I POSTERIORIS

EL JARDÍ

Al jardí conflueixen diferents estils de jardineria, des de la jardineria més renaixentista fins al paisatgisme anglès.

Realitzar una investigació sobre els diferents estils de jardineria i proposar als alumnes que construeixin maquetes, per grups, tenint en compte cadascun d'aquests estils.

GAUDÍ, EL GRAN MESTRE

Gaudí és un personatge preeminent al Parc Samà, en particular, i a Catalunya i a Espanya, en general. Es tracta de l'arquitecte més important de la nostra història.

Investigar sobre la seva història i escriure una crònica social com si es tractés d'una notícia d'algun diari de l'època.

EL SEGLE XIX

La comprensió de l'època històrica en què es va crear el jardí demana entendre com era la forma de vida aleshores.

Repartir diferents temàtiques entre els alumnes, com la forma de vestir, els oficis, els jocs, etc. i realitzar un estudi. Finalitzar l'activitat amb una posada en comú i amb la construcció col·lectiva d'aquella època.

LA MITOLOGIA

Al jardí existeixen diferents representacions de personatges mitològics que poden resultar interessants per als alumnes.

Identificar els elements mitològics presents al jardí i investigar quina és la seva història mitològica.

LAS OBRAS DE ARTE

Centrar l'atenció en les obres d'art pot ser molt interessant i un gran exercici artístic.

Fer grups d'alumnes i repartir entre ells diferents obres artístiques presents al jardí com les escultures, les fonts o el palau. Cada grup haurà d'investigar sobre l'obra, estudiar les seves tècniques de realització i representar-les amb la fi de fer una exposició final, com si es tractés d'una galeria d'art.

